

Informacija o aktivnostima koje se preduzimaju u oblasti reforme javne uprave u skladu sa preporukama Izvještaja o napretku Crne Gore za 2021.

Reforma javne uprave zajedno sa vladavinom prava i ekonomskim upravljanjem predstavlja jedan od preduslova pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Posebna grupa za javnu upravu formirana je izmedju Evropske Komisije i Crne Gore u cilju unapređenja postojeće strukture za sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i fokus njenog djelovanja je reforma javne uprave Crne Gore. Rad Posebne radne grupe je usmjeren na praćenje napretka u oblastima definisanim strateškim dokumentima, kao što su Strategija reforme javne uprave i Program upravljanja javnim finansijama i dr. dokumentima.

Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija je nadležno, izmedju ostalog, za pitanja koja se odnose na oblast reforme javne uprave i unapredjenje rada u pogledu državne uprave u dijelu organizacije, načina i metoda rada, upravljanja, odgovornosti, oblasti službeničkih odnosa, upravnog postupka i inspekcijskog nadzora; inspekcijski nadzor u pogledu pridržavanja zakona i drugih propisa kojima se uređuju državna uprava, prava i obaveze državnih službenika i namještenika, upravni postupak, slobodan pristup informacijama, pitanja lokalne samouprave i djeluje kao horizontalno ministarstvo u oblasti reforme, praćenja i unapredjenja stanja u oblasti reforme javne uprave.

Savjet za reformu javne uprave formiran je na sjednici Vlade od 18. marta 2021.godine. Savjetom predsjedava premijer Vlade Crne Gore, prof.dr. Zdravko Krivokapić. Uloga Savjeta za reformu javne uprave je da, sa političkog aspekta, pruža podršku u realizaciju aktivnosti koje se odnose na organizaciju javne uprave, jačanje procesa upravljanja javnim politikama, razvoj modernog i profesionalnog službeničkog sistema, unapređenje sistema lokalne samouprave, , unapređenje transparentnosti i otvorenosti rada uprave u cjelini, jačanje interne i eksterne kontrole javne uprave. **Novoosnovani Savjet je unaprijedio svoj rad i strukturu.** Osim predstavnika nadležnih institucija članovi Savjeta su predstavnici nevladinih organizacija, akademske zajednice i Agencije za zaštitu podataka i slobodan pristup informacijama. Do sad, Savjet je održao II sjednice.

Krajnji cilj reforme javne uprave, procesa digitalizacije i optimizacije je optimalna i efikasna javna uprava, koja će biti bolji servis za građanke, građane i privredu, a ključna riječ u cijelom sistemu treba biti odgovornost rukovodilaca institucije.

Savjet za reformu javne uprave

Druga sjednica Savjeta za reformu javne uprave, kojom je predsjedavao premijer Vlade Crne Gore i predsjednik Savjeta, prof.dr. Zdravko Krivokapić održana je 14. oktobra 2021. godine.

Premijer je naglasio da fokus treba da bude na profesionalizaciji službenika u javnoj upravi uz poštovanje kompetencija kadrova. U protivnom politički uslovljen sistem/proces odabira kadrova neće dovesti do reforme javne uprave i kulture zaposlenih, već će se mijenjati samo politika bez postignutih rezultata. Pažnja treba da bude usmjerena ka posebnim vještinama, višedimenzionalnom testiranju kandidata i stalnim unapređivanjem kapaciteta zaposlenih. Ključna riječ u cijelom sistemu je odgovornost rukovodioca u javnoj upravi-cilj koji se može lako kvantifikovati i dokazati.

Na sjedici je razmatran:

- Dinamički plan akcija u reformi javne uprave, oktobar-decembar 2021. godine,
- Predlog mjera za optimizaciju i efikasnost rada javne uprave,
- Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama sa Predlogom Akcionog plana za implementaciju primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama,
- Uredba o izmjenama Uredbe o naknadi troškova u postupku za pristup informacijama sa RIA obrascem,
- Monitoring izvještaj o funkcionisanju službeničkog sistema na centralnom i lokalnom nivou

Na sjednici Savjeta, **ministarka javne uprave, digitalnog društva i medija, mr Tamara Srzentić** istakla je da ministarstvo razvija strateška dokumenta, unapređuje plan i program rada institucije u saradnji sa domaćim i inostranim partnerima (resornim institucijama, nevladinim organizacijama, Evropskom komisiji, SIGMA, OECD). Ukazala je da predlozi u okviru Dinamičkog plana akcija u reformi javne uprave proizilaze iz potrebe da reforma bude pažljivo sprovedena i osmišljena, opšteprihvaćena, transparentna, uz poštovanje principa participativnosti i inkluzivnosti. Naglasila je da MJUDDIM paralelno sa izradom Nacrta Strategije reforme javne uprave (2020-2026) paralelno realizuje set aktivnosti i predložila formiranje operativnih/radnih timova, sa zadatkom da se do kraja godine postignu kratkoročni rezultati, kao osnova za realizaciju srednjoročnih ciljeva planiranih budućim strateškim dokumentom u oblasti reforme javne uprave.

Vizija reforme javne uprave uključuje otvorenu i pravičnu javnu upravu koja isporučuje politike, programe i usluge zasnovane na potrebama ljudi kojima služi. Poseban fokus u strategiji je na izgradnji kapaciteta i profesionalizaciji zaposlenih, odabir pravih ljudi na pravim mjestima, kreiranje javne atraktivne javne uprave za talentovan i kompetentan kadar, te obezbjeđivanje procesa zapošljavanja po principu meritokratije.

Na II sjednici **Savjeta predstavljene su ključne aktivnosti dinamičkog plana** akcija koje su usmjerene na razvijanje novih e-usluga za građane (e-prijavu rođenja, e-prijavu smrti, e-prijavu prebivališta, e-prijavu za sklapanje braka), uspostavljanje jedinstvene evidencije o broju zaposlenih u javnoj upravi, transparentan i otvoren rad institucija kroz usvajanje **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama, donošenje Srednjoročnog programa rada Vlade 2022-2024, sinhronizovane izrade Kadrovskog plana i nacrta Budžeta za 2022, te razvoj platforme za e-obuke za zaposlene u javnoj uprave.**

U cilju obezbjeđivanja kontinuiranog praćenja sprovođenja predviđenih aktivnosti i blagovremenog izvještavanja o stepenu realizacije Dinamičkog plana, Savjet za reformu javne uprave formirao je radne timove kako bi se obezbijedio dodatni podsticaj za ostvarivanje planiranih rezultata. Članovi radnih timova dolaze iz javne uprave, zajednice opština, akademske zajednice, nevladinog sektora, i ostalih relevantnih institucija, što ujedno dokazuje posvećenost zajedničkoj saradnji i napora u postizanju rezultata u sprovođenju reforme.

Dinamički plan sadrži i procjenu finansijskih troškova potrebnih za realizaciju gore pomenutih rezultata koji će se finansirati iz poslednje varijabilne tranše Sektorske budžetske podrške EU.

S tim u vezi, usvojeni su sljedeći zaključci:

1. Savjet za reformu javne uprave je usvojio Dinamički plan akcija u reformi javne uprave oktobar – decembar 2021. godine
2. Zadužuje se Ministarka Tamara Srzentić da koordinira, u saradnji sa ostalim prepoznatim institucijama, realizaciju aktivnosti 1.1.1 Priprema polaznih osnova za izradu Nacrta zakona o Vladi, 1.2.1 Pilotiranje institucija za potpuni prelazak na rad bez papira, 4.1.1 Izrada Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama, 3.1.2 Izgradnja web aplikacije o praćenju broja zaposlenih uspostavljena na osnovu utvrđene metodologije
3. Savjet za reformu javne uprave preporučuje da Milena Muk, član savjeta, u saradnji sa institucijama prepoznatim u dinamičkom planu, bude član radnog tima za realizaciju aktivnosti 1.3.2. Osnivanje Radnog tijela sastavljenog od predstavnika MFSS-MJUDDM-UZK, u cilju pripreme linkovanog Kadrovskog plana i nacrta Budžeta za 2022. godinu
4. Savjet za reformu javne uprave preporučuje da Biljana Papović i Vuksan Vuksanović, članovi Savjeta, u saradnji sa institucijama prepoznatim u dinamičkom planu budu članovi radnog tima za praćenje realizacije aktivnosti 4.2.2 Obrazovanje radnog tima, u cilju kreiranja smjernica za objavljivanje podataka-informacija na Web stranicama i njihov monitoring
5. Zadužuje se generalna sekretarka Vlade Žana Praščević Milačić da u saradnji sa ostalim institucijama prepoznatim u dinamičkom planu, koordinira realizaciju aktivnosti 5.1.1. Donošenje Srednjoročnog programa rada Vlade 2022-2024. (SPRV) i godišnjeg programa Vlade za 2022. godinu (GPRV)
6. Zadužuje se Ministar Milojko Spajić da u saradnji sa ostalim institucijama prepoznatim u dinamičkom planu, koordinira realizaciju aktivnosti 1.4.1. Izrada metodologije za uspostavljanje i vođenje jedinstvene evidencije broja zaposlenih u javnoj upravi
7. Savjet za reformu javne uprave se upoznao sa mjerama za optimizaciju i efikasnost rada javne uprave predloženim od strane Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija i isto zadužuje da u saradnji sa Ministarstvom finansija i socijalnog staranja, Ministarstvom ekonomskog razvoja i Zajednicom opština CG formira radni tim koji će do kraja 2021. godine predložiti i dostaviti Vladi predlog mjera za

optimizaciju i efikasnost rada javne uprave, a na osnovu gore predloženih mjera i preporuka dobijenih od strane Svjetske banke i SIGME/OECD.

Na II sjednici Savjeta **razmatrane su Mjere za optimizaciju i efikasnost rada u javnoj upravi**. U cilju kreiranja seta kratkoročnih i dugoročnih mjera za optimizaciju javne uprave na centralnom i lokalnom nivou predloženo je formiranje radnog tima koji će uz podršku međunarodnih partnera (EK, SIGMA, Svjetska banka) razviti metodologiju i jedinstvenu evidenciju o broju zaposlenih u javnoj upravi, kao prvi korak u cilju adekvatne reorganizacije javne uprave i njenih zaposlenih.

Na Savjetu je **razmatran Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama, kao i Akcioni plan za bolju implementaciju ovoga zakona** u praksi. Tom prilikom prezentovane su novine koje ovaj zakon donosi u oblasti slobodnog pristupa informacijama, kako bi se sistemski doprinijelo većoj otvorenosti Vlade i organa vlasti, usklađivanju sa najboljim međunarodnim i evropskim praksama u ovoj oblasti, kao i otklanjanju određenih nedostataka i izazova koje ovaj zakon proizvodi u praksi.

Dodatno, Savjetu je **predstavljena i Uredba o izmjenama Uredbe o naknadi troškova u postupku za pristup informacijama**, kojom je predloženo smanjenje troškova za korisnike u pogledu visine naknade stvarnih troškova organa vlasti u postupku za pristup informacijama, posebno u dijelu kopiranja i skeniranja traženih informacija. Imajući u vidu ovako predložen sistem utvrđivanja visine naknade troškova, posebno u dijelu skeniranja, značaj pristupa informacijama biće dodatno afirmisan kroz utvrđivanje nižih cijena troškova postupka u odnosu na one koji su do sada bili propisani. Ovo je samo jedna od aktivnosti, u nizu dodatno planiranih, kojom je pokazana spremnost ove Vlade da se ojača povjerenje javnosti i potpuna transparentnost rada. Na Savjetu je **predstavljen Monitoring Izvještaj o funkcionisanju službeničkog sistema na centralnom nivou i lokalnom nivou**, koji sadrži informacije o uspješnosti sprovođenja i efekata koje je primjena Zakona o državnim službenicima i namještenicima (ZDSIN) i Zakona o lokalnoj samoupravi (ZLS) imala u praksi, od početka njihovog sprovođenja - jula 2018. godine do kraja 2020. godine.

Savjet za reformu javne uprave promoviše visok kvalitet usluga građanima, stvaranje javne uprave koja će doprinijeti ekonomskoj stabilnosti, povećanju kvaliteta života i konkurentnosti privrede, a sve u cilju ispunjavanja uslova za članstvo u EU.

Dijalog sa Evropskom komisijom kroz rad Posebne grupe za reformu javne uprave

Posebna grupa za reformu javne uprave formirana je u cilju unapređenja postojeće strukture za sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i fokus njenog djelovanja je na praćenju napretka u oblasti reforme javne uprave. Rad Posebne radne grupe je usmjeren na praćenje rezultata u oblastima po SIGMA principima javne uprave, odnosno definisanim strateškim dokumentima, kao što su Strategija reforme javne uprave i Program upravljanja javnim finansijama i dr. dokumentima.

U formatu video konferencije održan je deveti sastanak Posebne grupe za reformu javne uprave, 18. oktobra 2021. godine, a otvorila ga je **ministarka javne uprave, digitalnog društva i medija, Tamara Srzentić**.

Transparentnost leži u srcu javne uprave, a povjerenje građana može se osigurati tako što institucije i državni službenici pružaju visokokvalitetne usluge na nezavisan i profesionalan način zaključeno je na sastanku Posebne grupe za reformu javne uprave formirane između Evropske komisije i Crne Gore. Teme razgovora sa Evropskom komisijom bile su: novi strateški okvir, optimizacija, inkluzivan razvoj i koordinacija politika, službenički sistem i kadrovsko planiranje, Zakon o slobodnom pristupu informacijama, odgovornost, pružanje usluga i interoperabilnost sistema.

U uvodnom obraćanju šefica Jedinice za Crnu Goru u Generalnom direktoratu EK za susjedsku politiku i pregovore o proširenju, Ketrin Vent, je istakla da je predsjednica EK Fon der Lejen u svom govoru o stanju Unije poslala snažnu poruku podrške regionu Zapadnog Balkana, te pozvala Crnu Goru, da pored već postignutog, nastavi da bude predvodnik u procesu pregovora. Istaknuto je da je reforma javne uprave jedan od tri stuba procesa pristupanja što je posebno značajno u kontekstu nove metodologije proširenja. **Na sastanku je posebno istaknuta snažna podrška EK kad je u pitanju nacrt novog zakonskog okvira u oblasti slobodnog pristupa informacijama.** Komisija je konstatovala da je proces javnih konsultacija kvalitetan, ali da postoji prostor za napredak. **Proces konsultacija tokom izrade Strategije javne uprave je istaknut kao izuzetno dobar primjer u smislu inkluzivnosti, učešća i transparentnosti, što je i potvrđeno od strane EK i naglašeno da ovaj model treba biti uzor i ostalim institucijama.**

Konstatovan je napredak u realizaciji operativnih ciljeva definisanih na prethodnom sastanku Posebne grupe za RJU, te naglašena važnost posvećenosti procesu reforme na svim nivoima.

Posebno je naglašena uloga Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija za podršku i upravljanje kompletnim reformskim procesom Crne Gore i postavljanje standarda kad je u pitanju efikasna organizacija u javnoj upravi.

Tokom sastanka je naglašeno da se od Crne Gore očekuje da obezbijedi da postupak zapošljavanja bude u skladu sa transparentnom i odgovornom javnom upravom zasnovanom na zaslugama. Istaknuta je zabrinutost zbog izmjena Zakona o državnim službenicima i namještenicima, koje nisu u skladu sa principima dobre javne uprave. Jedno od pitanja se odnosilo na fluktuaciju kadrova nakon reorganizacije javne uprave, odliv kadrova direktno vezanih za pregovarački proces, te izrazila zabrinutost za kontinuitet započetih aktivnosti.

Na sastanku je **crnogorska delegacija, na čelu sa ministarkom Tamarom Srzentić, naglasila da Vlada Crne Gore i Savjet za reformu javne uprave pružaju snažnu političku podršku za postizanje ključnih rezultata u oblasti reforme javne uprave** kako bi ista funkcionisala po principima dobre javne uprave. U proteklih nekoliko mjeseci fokus je prvenstveno bio na razvoju buduće Strategije reforme javne uprave u okviru procesa koji bi se mogao okarakterisati kao presedan u smislu inkluzivnosti, učešća i transparentnosti. U tom smislu obezbijedena je i dodatna politička podrška preko novoosnovanog Savjeta za reformu javne uprave, kojim predsjedava premijer prof.dr. Zdravko Krivokapić. Poslata je poruka da je

reforma javne uprave prioritet ove Vlade, te da Savjet ima ključnu ulogu u oblikovanju agende reforme, planiranja i podrške implementaciji prepoznatih aktivnosti.

Crnogorska delegacija istakla je da zajedničkim definisanjem ključnih ciljeva, sa svim zainteresovanim domaćim i inostranim partnerima, gradi javnu upravu čiji rad treba da se zasniva na potrebama građana kojima služi. S tim u vezi, prioriteti Strategije reforme javne uprave se upravo odnose na rad na kompetencijama zaposlenih u javnoj upravi, potrebi da na pravom mjestu budu pravi ljudi, evaluaciji njihovog rada, profesionalizaciji, odgovornosti, transparentnom i odgovornom radu institucija. Poseban fokus je na izgradnji kapaciteta i profesionalizaciji, obezbjeđujući pritom da imamo prave ljude na pravim mjestima i osnažujući, na najefikasniji način, liderstvo u javnoj upravi zasnovano na vještinama, uz privlačenje talentovanog kadra i obezbjeđivanje procesa zapošljavanja po principu meritokratije, ključna poruka koja je prenešena kolegama iz EK.

EK je poslata jasna poruka da, iako su posljednjim izmjenama Zakona o državnim službenicima i namještenicima, iz januara ove godine, koji je predložen i usvojen na prijedlog poslanika, uvedeni niži kriterijumi za zapošljavanje najviših rukovodilaca, je njegova primjena već dala rezultate jer podaci pokazuju da znatno povećana zainteresovanost kandidata i konkurentnost na konkursima i to za preko 70 % u odnosu na raniju 2020. godinu. Istaknuto je i da se na javne pozive za vd. Javni pozivi za imenovanja u v.d. stanja postali su praksa, a po prvi put, pored kvalifikacija i ekspertiza, zahtijevani su i vrijednosni i organizacioni standardi kandidata. prijavio znatan broj zainteresovanih kandidata što potvrđuje da je od formiranja nove Vlade država postala otvoren, dostupan i primamljiv poslodavac.

U odnosu na aktuelizovano pitanje velike fluktuacije zaposlenih (prestanci mandata) nakon formiranja nove Vlade, ukazano je na činjenicu da je od ukupnog broja lica kojima je prestao mandat (preko 50%) za skoro 30% to bila lična odluka.

EK je informisana i sa Dinamičkim planom akcija koje će MJUDDIM uz podršku Vlade i Savjeta za reformu javne uprave, realizovati do kraja ove godine. Pozdravljena je odluka donijeta na Savjetu da se kroz posebne radne timove, obrazovane u saradnji sa civilnim sektorom, Univezitetom, Zajednicom opština, posvećeno radi i realizuju aktivnosti usmjerene na postizanje rezultata u oblasti proaktivnog objavljivanja informacijama, kadrovskog planiranja i razvoja sistema ocjenjivanja zaposlenih u javnoj upravi, kao i mjera koje se odnose na uspostavljanje jedinstvenih registara o zaposlenima u javnoj upravi koji će omogućiti dalje mjere u pravcu efikasnijeg rada javne uprave.

Naglasak je takođe, stavljen, i na napredak u oblasti modernizacije i digitalizacije javne uprave stvaranjem neophodnih temelja i preduslova za unapređenje interoperabilnosti i pružanja digitalnih usluga usmjerenih na korisnika. EK je informisana da smo razvili 18 povezanih registara koji omogućavaju povezivanje podataka između različitih organa po službenoj dužnosti, uz smanjenje administrativnih procedura. Predstavljen je novi portal Vlade osmišljen u skladu sa potrebama korisnika i najavljeni su planovi za naredni period u kojem će se intenzivno raditi na daljem unapređenju usluga za potrebe građana.

Imajući u vidu da je dana 20. oktobra Evropska Komisija objavila Izvjestaj o napretku i ocijenila da je Crna Gora umjereno spremna za reforma javne uprave i sa ograničenim napretkom u prethodnom periodu, gore navedenim nizom akcija, djelovanjem Vlade i

Savjeta za reformu javne uprave, usvajanjem reformskih zakona i strategija, Dinamičkog plana akcija do kraja ove godine, kao i kroz djelovanje radnih timova obrazovanih u saradnji sa civilnim sektorom, Univezitetom, zajednicom opština, pažljivo i posvećeno se radi na realizaciji ciljeva usmjerenih ka ispunjenju evropskih standarda i vrijednosti dobre javne uprave.